

EL METGE I EL CONFLICTE D'INTERÈS

NORMA 9

“El metge ha de mantenir la transparència dels potencials conflictes d'interès que puguin sorgir en la seva activitat professional respecte les eventuales relacions amb les indústries sanitària, farmacèutica i d'altres relacionades amb l'àmbit de la salut.”

NORMA 66

“El metge, quan estableixi un tractament, s'ha de basar en el benefici per al malalt i en el correcte ús dels recursos sanitaris i no ha d'estar influït per mesures restrictives inadequades ni per incentius, invitacions, subvencions o altres ajuts. Les relacions que mantingui cada metge amb les indústries sanitària i farmacèutica han de ser transparents i s'han de posar de manifest en cas de conflicte d'interessos.”

NORMA 136

“Els honoraris mèdics han d'ésser dignes i no abusius. Cap metge no podrà acceptar remuneracions o beneficis directes o indirectes en qualsevol forma, en concepte de comissió, com a propagandista o com a proveïdor de clients o per altres motius que no siguin de treballs encomanats. Tampoc les pràctiques dicotòmiques són èticament acceptables.”

Què s'entèn per conflicte d'interès?

“Conjunt de condicions en les quals el judici professional respecte a un interès primari tendeix a ser excessivament influït per un interès secundari”

(Thompson DF. NEJM 1993;329:573-6)

El conflicte d'interès pot posar en qüestió la integritat moral en la presa de decisions, posicionaments o actuacions del professional.

Motivat per un interès secundari econòmic

- Incentius externs: si existeix un benefici econòmic o en espècie, tal com pagaments de la indústria farmacèutica (en diners, regals o formació)
- Incentius de la pròpia empresa (DPO) que poden entrar en contradicció amb l'interès del malalt.
- Derivacions de consultes o proves de l'assistència pública a la privada per obtenir benefici personal o per a un tercer.

Motivat per un interès secundari no econòmic

- **Prestigi professional:** si el desig de reconeixement influeix negativament en la conducta professional
- **Emocional:** si existeix una implicació excessiva, pel que fa al tracte i l'interès, cap a pacients que són persones properes (hi ha països on està mal vist atendre els familiars, per exemple).
- **Institucional:** defensa excessivament acrítica de la institució on treballa el professional.
- **Ideològic:** relacionat amb creences religioses, conviccions morals o idees polítiques (avortament, eutanàsia, rebuig a l'atenció a delinqüents, etc.)
- **Medicina defensiva:** la por a una denúncia pot generar actuacions que no tenen com a objectiu prioritari l'interès del pacient, sinó la pròpia protecció.

Gestió del conflicte d'interès

1. Reconèixer l'existència del conflicte.
2. Diferenciar entre la inducció o temptació i l'acceptació.
3. En cas d'acceptació, es plantegen diferents opcions:
 - Declaració pública i explícita del conflicte. Transparència.
 - Revisió prèvia per part d'un comitè abans de l'autorització. Per exemple: avaluació de la idoneïtat dels autors d'una guia terapèutica promoguda per una societat científica, en funció de la declaració que hagin fet de conflicte d'interès amb les companyies relacionades amb el contingut de la guia.
 - Inhibició i recusació a priori, quan la situació plantejada comporti un risc alt de constituir un conflicte d'interès irresoluble.

Són il·legals els conflictes d'interès?

Alguns conflictes d'interès estan previstos per la llei i s'identifiquen com un motiu que implica que, quan es presenten, el professional hauria d'evitar actuar. No obstant això, l'Oficina Antifrau constata la manca d'una regulació expressa en l'ordenament vigent i en els estàndards de conducta esperats en el cas que es produeixi un conflicte d'interès.

Important!

L'existència d'un conflicte d'interès NO és sinònim de corrupció.

El fet que hi hagi un potencial conflicte d'interès no significa que automàticament es produeixi una conducta reprovable. Dependrà de com es gestioni.